

בשביולי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת וישלח, תשפ"ו

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 4:25	Minneapolis, MN - 4:13
Brooklyn, NY - 4:10	Miami, FL - 5:11
Chicago, IL - 3:59	Monsey, NY - 4:09
Houston, Texas - 5:03	Montreal, Quebec - 3:53
Johannesburg, S. Africa - 6:31	Passaic, NJ - 4:10
Lakewood/Deal, NJ - 4:13	Toronto, Ontario - 4:22
London, UK - 3:37	Yerushalayim - 4:00
Los Angeles, CA - 4:25	Zurich, Switzerland - 4:20

בשביולי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

וישלח

מחלת בת ישמעאל, ודרשו חתן מוחלין לו.

וכתב פמ"ג תקע"ג דמחילת עוונות הוא בשעת חופה ולא בקדושין, וכבר העירו מדובב מישירם ח"א כ"ב במה שהקשו בגמ' קידושין שמא הרהר תשובה והרי מבואר בסנה' מ"ז ע"א דאף שמתודה מ"מ הוי בכלל זבח רשעים תועבה, וכן הקשה המנ"ח ס"ד ג', וע' כ"ח נשא, ותי' דובב מישירם דחתן מוחלין עונותיו. (ופשוט לו דאין מחילה בלי תשובה, וע' שיח שרפי קודש מקוצק).

(וע' רש"י תזריע י"ג י"ד ממו"ק ז' ע"ב עה"פ ובוים הראות בו יש יום שאין אתה רואה כגון חתן שנולד בו נגע נותנים לו כל ז' ימים, וע' פרד"ש ב"ש הגאון מקושגלוב שהקשה דמוחלין לו עוונותיו, וכן הוא בספרו ארץ צבי ח"ב עמ' ת"ח. ומקושייתו מבואר דפשיטא ליה דהמחילה הוא על הנשואין ולא על הקדושין.

(ובעיקר קו' הנ"ל ע"ע ראש גולת אריאל שכ"א שתי' כי לא עדיף מיו"כ דאין מכפר בין אדם לחבירו).

ואומרים בשם ר"ח שמולביץ זצ"ל דחתן ועלה לגדולה וגר משום שקיבלו עליהם עול, וע' שיחות מוסר תשל"ב, מאמר ל"א, וע' ס"ז ר"ח שמולביץ עמ' רי"ט, וע' אשל אברהם תקע"ג כע"ז. ולפי"ז לכא' דוקא בנשואין.

(ויש שפי' לשון נשואין מלשון נושא עול. ולפי"ז א"ש לשון הגמ' כיון שנשא אשה עוונותיו מתפקקין, לשון נושא. וכמו משא בני קהת. אבל יש שפירשו נשואין לשון התנשאות, אם תיטב שאת. וכן ושא נס לקבץ. וגם לפי"ז א"ש לשון הגמ' כיון שנשא אשה עוונותיו מתפקקין, ולכן נקרא נשא אשה.

ולענין תענית כלה ע' פמ"ג תקע"ג מ"ז א' דאין לה מחילה, ודלא כא"ר סק"ב, וע"ש באשל אברהם מבוטשטא דפשיטא ליה דכלה אין לה מחילה והעיר אמאי היא מתענה, ובאמת בתשב"ץ קטן ומטה משה כתבו דגם כללה עוונותיה נמחלין. ולכא' טעם דשכרות עדיין שייך אצלה,

מין המשגיח הגאון הרב אהרן דוד חדש זצלה"ה י"ז בכסלו תשפ"ו

מתוך שיחה עם אחיינו ראש ישיבת 'אור אלתן' הגאון הרב חיים אריה חדש שליט"א:

ידועה דאגתו של מרן רה"י הגאון הרב אליעזר פינקל זצלה"ה לכלל הישיבות ולומדי התורה, גם אלו שלא נמנו על תלמידי ישיבת מיר. מו"ח ראש ישיבת 'נחלת הלויים' הגאון רבי ישראל מאיר וייס סיפר שבתקופה שראש ישיבת מיר הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצלה"ה נסע מירושלים לאמריקה לגייס כסף עבור הישיבה, הוא התאכסן בביתו של אביו (רבי שמשון רפאל וייס זצ"ל) שהיה תלמידו במיר.

אחרי שהוא אסף סכום מסוים, מצא שליח שנוסע לא"י ושלח אותו. הוא נתן לו רשימה של אברכים בירושלים שהיו אומרים לו חידו"ת ומקבלים כסף, ואמר שיחלק להם את הכסף. הרב וייס הזדעק: מה עם כסף לשיבה? אבל רבי אליעזר יהודה השיב: אם אשלח כסף לשיבה יסברו אותם אברכים שעבורם אין מספיק כסף, ויגרם להם עגמת נפש. אבל אם אשלח לאברכים אלו כסף, יאמרו בישיבה: אם בשבילם יש כסף, בשבילנו על אחת כמה וכמה, ולא יגרם לאף אחד עגמת נפש.

גם אצל דודנו מרן המשגיח הגאון רבי אהרן זצלה"ה ראינו תכונה זו. הוא דאג לא רק לשיבת מיר. הוא הרגיש אחריות כלפי ישיבות אחרות, כלפי כל מי שהוא הכיר. הוא דאג להמוני יחידים שהיו זקוקים לעזרה.

רבי אהרן זצ"ל היה מיוחד במינו בענין של נשיאה בעול עם כל אחד ואחד. אולי בבחינת יחיד בדורו בזה. הוא הצליח לזכור ולהכיר אלא תלמידים מתקופות שונות. דאג לכולם,

ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו ואת שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו (לב, כג)

רש"י: ודינה היכן היתה? נתנה בתיבה ונעל בפניה שלא יתן בה עשו עיניו, ולכן נענש יעקב שמנעה מאחיו, שמא תחזירנו למוטב.

ביאר מרן המשגיח הגאון הרב יחזקאל לוינשטיין זצלה"ה: עלינו להתבונן, הרי באותה תקופה עשוי היה כבר בן מאה שנה ויותר, וכבר היה שקוע ומורגל ברשתות, ולכאורה זו סיבה טובה ומוצדקת ליעקב שלא לתת את דינה לאחיו הרשע. אך אף על פי כן נענש יעקב על שמנע את דינה מעשו, משום שאולי היתה יכולה דינה להחזירו למוטב.

מכאן אנו למדים עד כמה יש תקוה לכל אדם לחזור בתשובה עד יומו האחרון. אף אם הוא שקוע בתאוותיו ונמצא במצב ירוד ומלא עוונות, עדיין דרך התשובה פתוחה בפניו, כפי שאומרים בתפילת הימים הנוראים "ועד יום מותו תחכה לו, אם ישוב מיד תקבלו".

דרך עבודת האדם בעולמו

"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיך... וישבו המלאכים... באנו אל אחיך.. וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו, וירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות, ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכה והיה המחנה הנשאר לפליטה" (בראשית ל"ב ד'-ט') "התקין עצמו לשלשה דברים לדורון לתפלה ולמלחמה" (רש"י שם) החלק של הדורון מפורט בתורה "עזים מאתים ותישים עשרים..." ישנו גם דגש על צורת המתנה "עדר עדר לבדו" "ורוח תשימו בין עדר ובין עדר" "עדר לפני חברו מלא עין, כדי להשביע עינו של אותו רשע ולתווהו על רבוי הדורון" (רש"י) גם מצינו בפרשה איך התפלל יעקב "קטנתי מכל החסדים..." הצילני נא מיד אחי מיד עשו..." ואתה אמרת היטב איטיב עמך... חסר לנו רק איך מתכוננים למלחמה, ויחץ את אשר אתו.. לשני מחנות" עכשיו הלאה, יש לנו שני מחנות, מה תוכנית העבודה, כמה כלי נשק השגנו, איך זה מתקין מימין, זה עוזר משמאל, זה מחפה על ההתקפה, וזה סוגר לאיוב את דרכי הנסיגה, בשביל מה מתחלקים לשני מחנות? "ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכה והיה המחנה הנשאר לפליטה" זאת לא תכנית עבודה למלחמה, זו יותר תכנית עבודה לבריחה או אפילו ח"ו לתבוסה, ובכלל עת צרה, למה שני מחנות? אולי יותר כדאי להיות ביחד? לא שמע יעקב עד היום על זכות הריבים? בכלל איזה סדר זה, קודם דורון, אחרי זה תפילה ואז אם אין ברירה יוצאים למלחמה, "וישלח יעקב מלאכים" לפני שהוא שלח את המלאכים הוא לא התפלל? שהמלאכים היו בדרך יעקב ישב בשקט? הנה העניינים מסתדרים, כבר אין צורך בתפילה, המלאכים חוזרים עם מידע מודיעיני "וגם הולך לקראתך" והוא לא הולך לבד "וגם ארבע מאות איש עמו" זה לא סיבה לתפילה? קודם שולחים דורון, אחרי זה מתפללים ואז נערכים למלחמה, קודם הולכים לרופא, אחרי זה לרופא מומחה, עושים בדיקות, עוברים סדרת טפולים, שהרופא מרים ידים, אין ברירה, צריכים להתפלל? "מצמיח ישועות, בורא רפואות, נורא תהילות", היו הדרשנים אומרים, קודם אומרים השם יעזור, נראה ישועות, אחרי זה מחפשים רפואות, בשלב האחרון נזכרים בנורא תהילות, מתחילים להגיד תהלים, ובכלל אם נערכים למלחמה יש הגיון לעשות חלוקה, חוצים את המחנה לשני חלקים "כחלק הירד במלחמה וכתלק הישב על הכלים" (שמואל א' ל' כ"ד) גם במלחמת מדין הייתה חלוקה "אלף למטה אלף למטה" (במדבר ל"א ד') כאן בפרשה ישנה חלוקה אחרת "אם יבוא עשו אל המחנה האחת... והיה המחנה הנשאר לפליטה" כך בקלות מוותרים על חצי מכלל ישראל, על בן אחד התאבל יעקב עשרים ושנים שנה "וימאן להתנחם" כאן הוא מוכן להסתפק ב"והיה המחנה הנשאר לפליטה? בכלל נשאלת השאלה "וישא את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך" אם הוא חצה אותם לשתי מחנות, איך עשו פגש את כולם יחד?

"ויזעקו בקול גדול אל ה' אלקיהם" (נחמיה ט' ד') "מאי אמור אמר רב ואיתימא רבי יוחנן בייא בייא" "לשון זעקה וקובלנא" (רש"י) "היינו דאחריה לבייתא וקליה להיכלא וקטלינו לצדיקי ואגלינהו לישראל מארעיהו ועדיין מרקד בינן, כלום יחבתיה לן אלא לקבולי אגרא, לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן" (סנהדרין ס"ד). עזרא ונחמיה יחד עם אנשי כנסת הגדולה עומדים עם שבי הגולה, הימים ימים של בנין, ימים של תקומה, ימים של בנין בית שני, ימים בהם שוב נשמעת הקריאה "קומו ונעלה ציון", (ירמיה ל"א ד') (בכורים פ"ג משנה ב') דווקא עכשיו חייבים לבדוק, חייבים לתקן, מה לא היה טוב בבית ראשון, איך בכלל הגענו לחורבן, בימינו קוראים לזה ועדת חקירה, הבדל אחד יש, היום שמקימים ועדת חקירה, יש לזה מטרה מוגדרת, לבדוק איך ההוא אשם, מה אתה וההם צריכים לתקן והעיקר איך מוציאים אותי מהעניין, איך אני שומר על שמי הטוב, ההבדל בין יהודי לגוי היו אומרים הדרשנים, היו מדגישים בעלי המוסר, גוי מאשים את כל העולם, יהודי מרגיש "בשלי הסער הגדול הזה" (יונה א' י"ב) וישנה מסקנה, יש הפקת לקחים, היצר הרע של עבודה זרה, בשביל מה נתנו לנו

את היצר הרע "לקבולי אגרא" שנקבל שכר על מלחמת היצר, מה לעשות הניסיון המה הוכיח, זה לא הולך, מוותרים עליו "לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן" היינו ילדים ולא הבנו, איזה מין יצר הרע זה לקחת בול עץ ולחשוב שיש בו משהו, רגע אחד אין את משה רבנו, כבר מוצאים לו תחליף את העגל, זה מתאים לפרימיטיביים, לכושים באפריקה, ניסו להסביר לנו שאין לנו מושג מה היה כוחו של היצר הרע, איזה חסד עשו עמנו אנשי כנסת הגדולה שבטלו אותו, אבל לנו שאין לנו את אותו יצר הרע עדיין היה קשה לנו להבין, ואין לנו אפשרות להבין את זה, ישנה דרך אחת קצת כדי לקבל מושג, אם ננסה להבין את כל היצרים, את כל התאוות שעדיין נשארו, שעדיין מוטלת עלינו החובה להילחם בהם, הניסיונות היום יומיים בהם אנחנו נאלצים לעמוד, וננסה להילחם איתם עם שכל והגיון, זה לבד לא יוכל לפתור את הבעיות, גם נוכיח לכולם ולעצמנו כמה טוב למקיימי מצוה, "בן זומא אומר... "אשריך וטוב לך" (תהלים קכ"ח ב') אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא" (אבות ד' א') כמה החטא לא משתלם, עד כמה רע ומר סופו של כל חוטא, לא רק בעולם הבא, אלא כאן ועכשיו בעולם הזה, "בן עזאי אומר.. ששכר מצוה מצוה ושכר עברה עברה" (אבות ד' ב') מעבירה נשאר לבן אדם בסוף רק את העבירה, עם כל זה עדיין לא נוכל לשלוח את היצר הרע לפנסיה, גם עם נוסף עוד ועוד ב"וידעת היום" זה לא לך, בלי מוסר, בלי עבודה יום יומית על "השבת אל לבבך" (דברים ד' ל"ט) שום דבר לא יעזור, וכשמדברים באנשים גדולים "כל הגדול מתברו יצרו גדול ממנו" (סוכה נ"ב). ועם יצר הרע כזה גדול, שאנשי כנסת הגדולה נאלצו לבקש רחמים "לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן" הוא לא טוב אפילו בשביל "הראשונים כמלאכים", קצת ניתן לנסות להבין, איך נפלו אנשים כאלה גדולים, יהיה הדבר בשבילנו למעט חיזוק, כל פעם שנתקל בניסיון, כל פעם שנראה עבירה ובעלי עבירה נדמיין לעצמנו, אנחנו לא רוצים להיות פרימיטיביים, אנחנו לא כושים באפריקה, ונזכור מי מעביר אותנו להרגיש את אותה הרגשה על עבירה ועל בעלי עבירה, רק "שאור שבעיסה" רק היצר הרע, ובכ"ז גם אם נשנן את הידיעה, את השכל, את ההבנה, ללא "והשבת אל לבבך" (דברים ד' ל"ט) שום דבר לא יעזור, וככל שמדברים באנשים גדולים "כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו" (סוכה נ"ב). הן הקטנים, הן הגדולים, כולנו כאחד נצטרך להתפלל "אל תביאנו לא לידי ניסיון ולא לידי ביזיון.

"בית דאביקו ביה" אחרי שדנו והגיעו למסקנה, קשה עד בלתי אפשרי להמשיך עם אותו יצר הרע "יתבו תלתא יומי ותלתא לילותא בתעניתא ובעו רחמי" ישבו שלשה ימים ושלשה לילות בתענית, בבקשת רחמים, נפל להו פיתקא מרקיעא דהוה כתיב ביה אמת, אמר רבי חנינא שמע מינה חותמו של הקב"ה אמת" הם מקבלים פתק עם חותמת ועם אישור "אמת, משמע מסכים עמהם אני בתקנה זו שטוב הדבר לסלקו" (רש"י) נפק כגוריא דנורא "ארי קטן" (רש"י) מבית קדשי הקדשים, אמר להם נביא לישראל היינו יצרא דע"ז, בהדי דקתפסי ליה אישתמי ביניתה מינה ואזל קליה בארבע מאה פרסי" בשעה שתפסו את היצה"ר של ע"ז נתלשה ממנו שיערה והצעקה שהוא השמיעי נשמע קולה במרחק של ארבע מאות פרסה, "אמרו היכי נעביד דילמא משמיא מרחמי עליה" עכשיו הוא ישמע קולו, יבכה, יתחנן וירחמו עליו מהשמים, "אל נביא שדיוהו בדודא דאברא וכסויה באברא דשייף קליה" תכניסו את היצר לדוד עופרת ותסגרו את פיו בעופרת, עופרת לא מעבירה קולות וכך קולו לא ישמע דכתיב "ויאמר זאת הרשעה וישלך אותה אל תוך האיפה וישלך את אבן העופרת אל פיה" (זכריה ה' ח') קצת לא מובן, אנשי כנסת הגדולה עושים חשבון, היצר הרע של עבודה זרה, הנזק שלו גדול לאין ערוך מהתועלת, משמים מסכימים על ידם, הם מקבלים אישור בחותמו של הקב"ה "אמת", הם לא מבקשים רחמים, הם לא רוצים מתנת חנים, למה צריך להתפלל שלשה ימים ולא רק שלשה ימים אלא גם שלשה לילות, ואחרי שהם מקבלים לידים שלהם את היצר הרע, הם מפחדים, הוא יצחק, הוא יתחנן, ירחמו עליו מן השמים

יותר טוב ועוד יותר טוב", הדעות היו חלוקות מה לעשות עם עשו, האם להסתפק בהתראה מהבורא עולם, או שכדאי יותר לשלוח מלאכים להרביץ לו, זאת לא בדיחה, זה מה שהיה, "מי לך כל המחנה אשר פגשתי" (שם ל"ג ח'), "קמדרשו כתות של מלאכים פגע, שהיו דוחפין אותו ואת אנשיו ואומרים להם של מי אתם, והם אומרים להם של עשו, והם אומרים הכו הכו, ואלו אומרים הניחו בנו של יצחק הוא, ולא היו משגיחים עליו, בן בנו לא אברהם הוא, ולא היו משגיחים, אחיו של יעקב הוא, אומרים להם א"כ משלנו אתם" (רש"י שם).

ברור הדבר שכל מה שאמרנו כאן ידע גם יעקב, אבל לו יש חשבון אחר, וירא יעקב מאד ויצר לו, "שני בני אדם הבטיחין הקדוש ברוך הוא, ונתיראו: הבחור שבאבות והבחור שבנביאים, הבחור שבאבות - זה יעקב כי יעקב בחר לו י-ה" (תהלים קל"ד ד'), ואמר לו הקב"ה הנה אנכי עמך ושמרתך", וסוף נתיירא ויירא יעקב, הבחור שבנביאים - זה משה שנא' "לולי משה בחירו" (תהלים ק"ו כ"ג), ואמר לו הקב"ה "כי אהיה עמך" (שמות ג' ב'), ונתירא ויירא ה' אל משה אל תירא אתו" (במדבר כ"א ל"ד), מכלל שנתירא" (ב"ר ע"ו א'), את ה' וישא יעקב רגליו" (שם כ"ט א'), "משנתבשר בשורה טובה שהובטח בשמירה, נשא לבו רגליו ונעשה קל ללכת", כל זה טוב רק לאותו הזמן ואך לאותה השעה, זה שניצלתי מלבן, זה לא אומר שמה שהיה אתמול זה מה שיהיה היום, זה מה שיקרה מחר, נהפוך הוא, "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך", "נתמעטו זכיותי ע"י החסדים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא שמה מהבטחתני נתלכלכתי בחטא ויגרום לי להמסר ביד עשו" (רש"י), שרוצים להעביר את המסר החשוב הזה לילדים, שצריכים להעמיד אותם על חומרת המצב, זאת הדרך, זאת השיטה "למלחמה" אחרי שיעקב חצה את העם אשר אתו לשתי מחנות, אחרי שבני יעקב שמעו את "והיה המחנה הנשאר לפלטה" לא נשארה במחנה עין יבשה, התפילה, הזעקה, הרקיעו שחקים, בעקו שערי שמים, עוררו רחמים, התזמורת החליפה דיסקט, במקום העוד יותר טוב עברו לשירים אחרים, ויהיו רחמיך מתגוללים על עם קדשך", "רשב"ע האב רחמונס אוף דיינע קיענדרלאך", התקין עצמו לשלשה דברים, "לדורון, דורון עם תפילה, "לתפילה" תפילה בעת צרה, "למלחמה" לתפילה של שעת מלחמה, "וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצר אתכם, והרעתם בחצצרת, ונזכרתם לפני ה' אלקיכם ונושעתם מאיכם" (במדבר י' ט'), אחרי שבני יעקב הבינו את "יוחץ" אפשר לחזור להיות מחנה אחד, מחנה של רבים ומחנה של זכות הרבים.

א"ר יצחק מפני מה היו אבותינו עקורים, מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים" (יבמות ס"ד). מה אברהם לא מתפלל כל בוקר, שחרית של אברהם אבינו כל יום לא הייתה תפילה, הלואי עלינו אם היינו מצליחים לטעום מעין דוגמתה בתפילת יום הכפורים, יצחק לא התפלל מנחה עם כל כוונות האר"י, יעקב התפלל מעריב בשיטלך, במעריב אקספרס, מה הפירוש "מתאוה לתפלתן של צדיקים", אלא יש תפילה ויש תפילה, התפילה החביבה לפני בורא עולם, זה תפילה של הבנה, לי אין כלום, לי אין פתרון, לי אין מוצא, רק בורא עולם, זה הוא "למלחמה" של יעקב, אחרי שכולם הבינו את חומרת המצב, אחרי שכולם הבינו כמה חשוב להתפלל ועל מה יש להתפלל, אפשר היה להמשיך יחד ולהפגש עם עשו עם הכח של זכות הרבים, עם ההבטחה של הקב"ה, עם התפילות של יעקב ושל בניו מגיעים למפגש הגורלי, התוצאות ידועות, "וישקוהו א"ר שמעון בר יוחאי הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה" (רש"י).

זהו הסיפור של אנשי כנסת הגדולה, "וביום עשרים וארבעה לחדש הזה נאספו בני ישראל בצום ובשקים ואדמה עליהם" (נחמיה ט' א'), שלשה ימים ושלשה לילות נמשכת התפילה, "ויזעקו בקול גדול" הקב"ה לא צריך שלשה ימים, הוא מבין ברגע, בגמ' ביומא מובא בכלל סדר שונה, קודם "נפל להם פיתקא מרקיעא דהוה כתב ביה אמת" רק אחרי זה הייתה התפילה של שלשה ימים, אם כבר משמים קבלו את הטענה, מה צריכים להתפלל שלשה ימים? השלשה ימים לא נועדו לפעול בשמים, המטרה הייתה שהמתפללים יבינו על מה מתפללים, עד כמה הם צריכים את

"דילמא משמיא מרחמי עליה" הרי יש לך אישור, קבלת חותמת, ממי אתה מפחד "ההוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה" (במדבר כ"ג י"ט), צריכים למצוא עצה, לחפש לזה פתרון "א"ל נבאי שדיוהו בדודא דאברא וכסויה באברא דשייף קליה" רק רגע, איזה פתרון זה, איך זה אמור לעבוד, אם תסתום לו הפה, הוא לא יוכל לצעוק, אם הוא לא יצעק ה"עונה לחש" לא ישמע את תפילתו?

צריך לומר ברור, יעקב מתפלל על כל דבר "הייתי ביום אכלני חורב וקרר בלילה ותדד שנת מעיני" (בראשית ל"א מ') "מה היה אומר, רבי יהושע בן לוי אמר: חמישה עשר שיר המעלות שבספר תלים מה טעם שנא' "לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל" (תהלים קכ"ד א') - ישראל סבא, רבי שמואל בר נחמן אמר: כל ספר תלים, מה טעם שנא' ואתה קדוש יושב תהלות ישראל" - ישראל סבא" (ילקוט ויצא) הוא שולח את המלאכים בוודאי הוא מתפלל, שהמלאכים חוזרים יש תפילה, שמכינים את הדורון, ששולחים אותו, הכל עם תפילה, אבל אחרי שהוא שולח את המנחה "ותעבור המנחה על פניו" נומדרש אגדה על פניו, אף הוא היה שרוי בכעס שהיה צריך לכל זה" (רש"י) כאן יוצא תפילה אחרת לגמרי "על פניו" יעקב פונה לבורא עולם, ורשב"ע לאן הגעתי אני צריך לשלוח מתנות לעשו "על פניו" בימינו קוראים לזה המצב על הפנים, זה כבר שלב אחר של תפילה, קודם הייתה ההשתדלות ותפילה על ההשתדלות, עכשיו זה תפילה בלי השתדלות, "הבט משמים וראה" "מעין נרפש ומקור משחת צדיק מט לפני רשע" (משלי כ"ה כ"ו) "שמע מלכנו תפלתנו ומיד אויבנו הצילנו" אבל יש שלב נוסף של תפילה, תפילה של "מלחמה", תפילה של כלו כל הקצין, רק בורא עולם יכול לעזור, תפילה של "הושיעני מפי אריה" (תהלים כ"ב כ"ב) "חזרה וקראתו אריה" (מגילה ט"ו:) כאן יש ליעקב בעיה, הוא לא לבד, יש לו אתו את הארבע אימהות, יש לו את האחד עשר ילדיו, הוא הרי כל השנים חניך אותם לאמונה, הוא סיפר להם על אברהם, "לך לך מארצך" "עם כל ההבטחות שנלוו לך לך", הוא סיפר להם על שרה בבית פרעה, "על דבר שרי אשת אברהם" (בראשית ר"ב י"ז) "על פי דיבורה, אומרת למלאך הך והוא מכה" (רש"י), מה שהיה בברית בין הבתרים, על "הבט נא השמימה וספר הכוכבים... כה יהיה זרעך" (שם ט"ה ה'), על יצחק ועל עקידת יצחק, את ההבטחה של אחרי העקידה "כי ברך אברך והרבה הרבה... ככוכבי השמים וכחול.. וירש זרעך את שער איביו" (שם כ"ב י"ז), מה שהיה עם עשו ועם מכירת הבכורה של עשו, על אותם ברכות שהתברך מיצחק אביו, ועל כולם המעמד הגדול "והנה ה' נצב עליו.. והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה.." (שם כ"ח י"ג), "כל המענג את השבת נותנים נחלה בלי מצרים שנא' "אז תתענג על ה' והרכבתך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך" (ישעי' נ"ח י"ד), לא כאברהם.. ולא כיצחק.. אלא כיעקב שכתוב בו ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה" (שבת קי"ח.), את האמונה ואת סיפורי האמונה, ינקו בני יעקב משדי אימם, על זה הם גדלו, אבל מה הם צריכים סיפורים, בשידור ישיר הם צפוי, לבן רודף אחריהם, והוא לא לבד "ויקח את אחיו", הם גם עברו את החיפוש הברוטלי שעשה לבן "ויבא לבן באהל יעקב ובאהל לאה.. וימשש את כל האהל...". זה לא נעים ואולי קצת מפחיד, אפילו צו בית משפט אין לו, ובסוף איך זה נגמר, לדבר הוא יודע, להפחיד זה המקצוע שלו, "יש לאל ידי לעשות עמכם רע" (בראשית ל"א כ"ט), רק בעיה קטנה יש לי, בגללה אני נאלץ לחזור הביתה בלי לדרוש ממכם פיצויים, "ואלקי אביכם אמש אמר אלי, השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע", איזה אנחת רווחה יצאה מבני יעקב אחרי כזאת בשורה, הקב"ה נגלה לאברהם, ליצחק, ליעקב וגם ללבן, נכון זה רק בחלום הלילה, אבל הקב"ה בשביל יעקב, בשביל שבטי י-ה, הוא מדבר, ועם מי הוא מדבר, עם לבן, "וישא יעקב רגליו" (שם כ"ט א') "משנתבשר בשורה טובה שהובטח בשמירה נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת" (רש"י) שם מבראשית רבה) איך הלכו בני יעקב אחרי אותו מפגש שהסתיים כפי שהסתיים בצורה כה מפתיעה, "הנה עין ה' אל יראוי למיחלים לחסדו" (תהלים ל"ג י"ח), לא בשירה ובריבודים, "הטוב, הטוב כי לא כלו רחמיך", אם היו מזמינים תזמורות בנות ימינו, בטח השיר המוביל היה, "ה' יתברך תמיד אוהב אותי מאד ורק יהיה לי טוב", מי שהיה מזכיר את עשו היה מקבל תשובה, "ועוד יותר טוב", "ארבע מאות איש עמו", "ועוד

מתפללים, אבל יש תפילה שהיא "למלחמה" תפילה של חיים ומות, זאת הייתה התפילה אצל יעקב ובניו אחרי "יוחץ", זאת הייתה התפילה של אנשי כנסת הגדולה שלשה ימים ושלושה לילות, זאת הייתה התפילה של יעבץ, תפילה של חיים ומות, וזה מה שלמד מורינו הראש ישיבה, אצל יעבץ רוחניות היא שאלה של חיים ומות, וזה מה שהוא לימד אותנו שברוחניות צריכים להרגיש הרגשה של חיים ומות, ואם זו שאלה של חיים ומות, צורה התפילה צריכה להיות, "ואם לאו הריני הולך בנסיסי לשאול".

"הצילני נא מיד אחי מיד עשו" מיד אחי שאינו נוהג כאח אלא כעשו הרשע" (רש"י), נמצאים אנחנו אחרי שנתיים ימים של מלחמה, מלחמה של "מיד עשו", תקופה שחלק מעשו ניסה להתחפש לאחי, ראינו נסים, ראינו נפלאות, אין לעשות הקבלות, אין לעשות השוואות, אנחנו מדברים על השבטים, שבטי י-ה, אבל אפשר לומר ראינו, בעינינו, עוד "ידו נטויה עלינו" (תגינה ה:), מה עושים עם עשו הלאה, זה כבר אנחנו יודעים, כבר הבנו היכן הכתובת לפתרון כל בעיה, אם ראה אדם שהתפלל וב"ה נענה "יחזור ויתפלל", הבעיה הגדולה היא לא עם עשו אלא עם "מיד אחי שאינו נוהג כאח אלא כעשו הרשע", "אמר רבי זירא אמר רבי ירמיה בר אבא דור שבן דוד בא קטיגוריא בתלמידי חכמים, "הרבה מסטינים ומלמדים חובה יעמדו עליהם" (רש"י), כי אמריתה קמיה דשמואל אמר צירוף אחר צירוף, "גזירות על גזירות" (רש"י) שנא' "ויעוד בה עשיריה ושבח והיתה לבנעי" (ישעי' ו' י"ג) תני רב יוסף בזוזי ובזוזי דבזוזי" (כתובות ק"ב: ב:) רש"י שם מסביר "בזוזי ובזוזי דבזוזי, שוללים אחר שוללים" בימינו היו קוראים לזה קיצוצים ועוד קיצוצים, בימים אלו, בהם אנו עומדים מול התקפה על בני התורה, על לומדי התורה, זה הזמן לעמוד ולהתפלל את תפילתו של אותו זקן "הצילני נא מיד אחי מיד עשו", ושהתפילה תהיה תפילתו של יעבץ, תפילה על רוחניות היא שאלה של חיים ומות "אם אתה עושה כן מוטב ואם לאו הריני הולך בנסיסי לשאול, אבל יש הבדל, אם עד עכשיו התפללנו על עשו "וכל אויבי עמך מהרה יכרתו" התפילה על מיד אחי שנוהג כעשו, תפילה אחרת היא, "הנהו בריוני דהוה בשבובתיה דר"מ והו קא מצערי ליה טובא, הוה קא בעי ר' מאיר רחמי עליהו כי היכי דלימותי" (ברכות י.), רק רגע, הוא מתפלל עליהם שימותו וזה נחשב שהוא מבקש רחמים? אם הם מפריעים לו והוא רוצה שירחמו עליו, שיבקש רחמים שהם יעברו דירה, אם הוא מתפלל עליהם, שיקבלו את מה שמגיע להם, שיבקש דין, מה זה "בעי ר"מ רחמי עליהו", צריך לומר, ביריוני שמצערי ומצערי טובא, רחמנות עליהם, הטובה הכי גדולה שאפשר לעשות להם, זה להתפלל עליהם שימותו, "אמר ר' ל' ברוריה דביתיה מאי דעתך משום דכתיב "יתמו חטאים" (תהלים ק"ד ל"ה), מי כתיב חוטאים, חטאים כתיב, ועוד שפיל לסיפיה דקרא "ורשעים עוד אינם", כיון דיתמו חטאים ורשעים עוד אינם, אלא בעי רחמי עליהו דלהדרו בתשובה ורשעים עוד אינם", זוהי הטובה, זוהי הרחמנות, תתפלל שיחזרו בתשובה, "בעא רחמי עליהו והדרו בתשובה", נתפלל עלינו ועל אחינו, תפילה לעורר רחמי שמים על בני התורה, על לומדי התורה, על המשתדלים בעסק המצוות, ותפילה לרחמים גדולים על אותם בריוני דמצערי לרבנן, רחמנות עליהם, תן בליבם שיחזרו בתשובה, "דרש רבי יהודה בר אלעאי מאי דכתיב "שמעו נא דבר ה' החרדים אל דברו" (ישעי' ס"ו ה') - אלו תלמידי חכמים, אמרו אחיכם - אלו בעלי מקרא, שנאיכם - אלו בעלי משנה, מנדיכם - אלו עמי הארץ" (בבא מציעא ל"ג:), החלוקה הזאת מתאימה לימינו, הבעלי בתים, המון העם, להם יש אמונה תמימה, "בעלי מקרא" הם "אחיכם", לעומת זה שיש להם קצת ידע, למדו פרק אחד או שנים, הם גם יודעים למצוא לפי מילות חיפוש, אפילו מצליחים למצוא כל מיני ראיות לשיטתם, זה הגדרה של "בעלי משנה" הם "שנאיכם", ואילו אותם אלו שרוקנים מכל דבר, שמבלי להבין כלום, מבלי לדעת כלום, אותם כסילים ובורים שבאים לספר לנו מה זה יהדות, אותם "עמי הארץ" הם "מנדיכם", פשוט בזים לכל מי שצורת יהודי יש לו, "שמא תאמר אבד סברם ובטל סיכויים ת"ל "ונראה בשמחתכם", שמא תאמר ישראל יבושו תלמוד לומר "זהם יבושו", עובדי כוכבים יבושו וישראל ישמחו".

התפילה, ועד כמה רק כתובת אחת ישנה לקבלת הישועה, את יצר הרע הם הכניסו לדוד לא כדי שלא תשמע תפילתו, אין דרך לחסום תפילות, את הפה של היצר הרע סתמו רק מפני שהם חששו שבני ישראל שעמדו בתפילה ישמעו את צעקותיו, יראו את תחנוניו, זה עלול להביא לרפיון בתפילה, אולי אפילו יהיה מי שירחם עליו, אולי גם יחשוב לרגע איזה לימוד זכות עליו, ואז התפילה של כלל ישראל בסכנה, תפילה ברפיון מול התפילה שלו יש חשש "דילמא משמיא מרחמי עליה"

"ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב.. ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי" (בראשית ל' א') "הבה לי: וכי כך עשה אביך לאמך והלא התפלל עליה" (רש"י) מה יעקב לא התפלל על רחל? בשחרית שתיקן אברהם, במנחה של יצחק, בערבית שהוא עצמו יסד, בכל תפילה הוא לא הוסיף תפילה מיוחדת, הוא לא הזכיר רחל בת עדינה לזרע של קיימא, בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, היעלה על הדעת? ברור שלא, התביעה של רחל מיעקב הייתה, תפילה של "ואם אין מתה אנכי", היא תבעה מיעקב תפילה של בעל דבר, תפילה של "ואם אין" זאת התפילה שאליה התכוון יעקב, אליה הוא רצה לעורר את בניו, תפילה של "למלחמה" תפילה של "ואם אין" זאת התפילה של אנשי כנסת הגדולה שלשה ימים ושלושה לילות, "ואם אין" אם לא תתקבל התפילה, אין טעם לבנות את בית המקדש, הוא לא יחזיק מעמד.

"מעשה ברבי אליעזר שגזר שלש עשרה תעניות על הציבור ולא ירדו גשמים, באחרונה התחילו הציבור לצאת, אמר להם תקנתם קברים לעצמכם, געו כל העם בבניה וירדו גשמים" (תענית כ"ה:), מה נזכר רבי אליעזר לומר באחרונה שהוא לא אמר להם בהתחלה "הזקן שבהם אומר לפניו דברי כבושין" (שם ט"ו.) אחרי שגומרים להתפלל, נזכרים לומר את ה"דברי כבושין" צריכים לומר פשוט, רבי אליעזר גזר שלש עשרה תעניות, הציבור נענה, התענו, התפללו, גם שמעו דברי כבושין, קבלו עליהם חיזוקים, חזרו בתשובה, גם בבין אדם לחברו, גם בבין אדם למקום, "באחרונה התחילו הציבור לצאת" זהו אנחנו עשינו את שלנו, עכשיו משמים צריכים לעשות את שלהם, זה מה שרבי אליעזר אמר להם "תקנתם קברים לעצמכם" תפילה לא צריכה להיות עסקת חליפין, תפילה צריכה לבא מתוך הרגשה, אין לנו כתובת אחרת, "אמר רב חמא בר' חנינא אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ויתפלל שנא' (תהלים כ"ז י"ד) "קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'" (ברכות ל"ב:), ומי שהתפלל ונענה לא צריך לחזור ולהתפלל? מה הוא כבר מסודר? יש לו ביטוח, התפללתי, רק צריך להוציא סטיקר "התפללתי ונושעתי הבטחתי לפרסם", אני מסודר כבר, בפשטות למדנו, אדם שהתפלל ונענה, זה בטוח שיחזור ויתפלל, הוא יודע מה עוזר, הוא כבר יש לו ניסיון מה צריך לעשות, זה שהתפלל ולא נענה יכול לחשוב, מה אני יכול לעשות, לא עונים לי, החידוש הוא "יחזור ויתפלל" לא מפסיקים, לא מתייאשים, עכשיו חשבנו להוסיף, תפילה צריכה להיות ממצב של מלחמה, "צמאה לך נפשי" (תהלים ס"ג ב'), אדם צמא מפסיק לחפש מים, זה מה שרצה יעקב מבניו, תתכוננו למלחמה, תתפללו על מלחמה, זה מה שפחדו אנשי כנסת הגדולה, הוא יצעק הוא יתחנן, זה יגרום רפיון בתפילה, זה מה שלמדנו אצל רבי אליעזר, התפללתם, בקשתם, "שלש עשרה תעניות" אבל התפללתם מתוך הרגשה של "תקנתם קברים", וזהו היחזור ויתפלל.

"ויקרא יעבץ לאלקי ישראל לאמר, אם ברך תברכני והרבית את גבולי, והיתה ידך עמי ועשית מרעה לבלתי עצבי, ויבא אלקים את אשר שאל" (דברי הימים א' ד' י'), "אם ברך תברכני - בתורה, והרבית את גבולי - בתלמידים, והיתה ידך עמי - שלא ישתכח תלמודי מלבי, ועשית מרעה - שידמנו לי ריעים כמותי, לבלתי עצבי - שלא ישגבני יצה"ר מלשונות, עצבי - אם אתה עושה כן מוטב ואם לאו הריני הולך בנסיסי לשאול, "בנסיסי לשאול - הריני מת בעצבוני" (רש"י) מיד-ויבא אלקים את אשר שאל" (תמורה ט"ז.), מורינו הראש ישיבה רבי חיים למד מפה שתפילה על רוחניות צריכה להיות שאלה של חיים ומות "ואם לאו הריני הולך בנסיסי לשאול", חשבנו לומר לפי החלוקה שדברנו, יש תפילה של "לדורון" על מה שעושים זה עם תפילה, יש תפילה שהיא "לתפילה", העסק לא הולך

BELOW IS AN ENGLISH ADAPTATION OF THIS WEEK'S PARSHA PREVIEW WHICH CAN BE HEARD LIVE EVERY WEDNESDAY AT 2:15 PM

Yaakov Avinu's Victory

Harav Hagaon Elimelech Reznick

In this parshah we find the battle between Yaakov and the malach: וַיִּתֵּר יַעֲקֹב לִבְדּוֹ וַיֶּאֱבֹק אִישׁ עִמוּ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר. The simple explanation is that this malach was the sar of Eisav, and when he couldn't prevail over Yaakov – וַיִּרְא כִּי לֹא יִכַּל לוֹ – he found a way to harm Yaakov, but in the end Yaakov wouldn't let him go and it seems that Yaakov won the fight. Then, the malach asked Yaakov for his name and gave him a berachah: וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאמָר עוֹד שְׁמֶךָ כִּי אָם יִשְׂרָאֵל כִּי שָׁרִית עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשֵׁים וְתוֹכֵל.

For winning this battle, Yaakov was zocheh to have his name changed to Yisrael. Later in the parshah, Hakadosh Baruch Hu substantiates this name change by saying, וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב לֹא יִקְרָא שְׁמֶךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אָם יִשְׂרָאֵל וְהָיָה שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל.

The Gemara (Berachos 13) says that there were two Avos who were zocheh to a name change: Avraham and Yaakov. The Gemara adds that anyone who calls Avraham by his previous name, Avram, has sinned, since the passuk says, וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם. If so, the Gemara wonders, why don't we say the same about Yaakov? Yaakov's name was similarly changed, to Yisrael, so why don't we say that it is a sin to call him by his original name? The Gemara explains that Yaakov may still be called by that name because Hakadosh Baruch Hu Himself later addresses Yaakov by that name, as the passuk says, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב יַעֲקֹב.

But why are these two name changes different?

A name change always reflects that the person's essence has changed, and that he has ascended to a new level in his avodas Hashem. When Avraham's name was changed, his old name was not meant to be remembered. We can explain that Avraham Avinu's name change did not merely reflect a new madreigah; it also reflected a detachment from his past. He moved up in such a way that recalling what he once was would constitute a bizayon. Imagine that a person was once a janitor, and after many years of hard work he moved up the corporate ladder and eventually becomes the CEO. Mentioning that he was once a janitor would be an embarrassment to him. Similarly, the name Avraham – av hamon goyim – represents a new identity that is completely detached from the name Avram. This change of essence and ascent to new heights eradicated the lower madreigos he was once at.

Yaakov's name change was different. Although he fought with the sar of Eisav and prevailed, that did not uproot the name Yaakov, which remained his name forever. What is the significance of that name, and why couldn't it be given up once it was supplanted by the name Yisrael?

Don't Give Up

In Parshas Toldos we find that Yaakov Avinu was named Yaakov because when he was born, he was holding onto the heel – the eikev – of Eisav. He wanted to be the bechor, but Eisav didn't let. But even though Eisav emerged first, Yaakov kept his hand there. He was holding on.

We can glean two points from this.

The first point is that when a person is holding on to something and he doesn't have it yet, he is showing what his she'ifos are and where he wants to go. The Gemara says (Niddah 30b) that before a baby is born, he is compelled to make a shevuah, part of which is: תְּהִי צְדִיק וְאֵל תְּהִי רִשָּׁע, וְאִפִּילוּ כָל הָעוֹלָם כּוֹלוּ אוֹמְרִים לָךְ צְדִיק אַתָּה, הִיא בְעֵינֶיךָ כְּרִשָּׁע. The mefarshim wonder what it means that he is supposed to consider himself a rasha even if the entire world tells him that he is a tzaddik. Is that the most important thing a person must promise to uphold before he is born? We can understand that he must promise to be a tzaddik and not a rasha, but why does he have to promise, even before setting foot in Olam Hazeh, that he will consider himself a rasha? If everyone is telling him that he is a tzaddik, presumably he is one!

Furthermore, as the Baal HaTanya asks at the beginning of his sefer, the Mishnah explicitly instructs a person not to see himself as a rasha – אַל תְּהִי רִשָּׁע בְּפִנֵי עַצְמְךָ – so how can a person be made to swear that he will view himself that way? Rabbeinu Yonah discusses this in Avos. And the answer that arises from their words is that when the person is told תְּהִי רִשָּׁע בְּפִנֵי עַצְמְךָ, that doesn't mean he should consider himself a bad person. In this context, "rasha" means the opposite of someone who is tzaddik b'din – vindicated. If a person feels that he made it, and he's a success, then he is basically declaring that he has no room to grow. Being a rasha in your own eyes means that you know that you have more to accomplish.

We are sent to Olam Hazeh to grow: to do mitzvos, to learn Torah, and to continually elevate ourselves. If a person thinks that he made it – he's a tzaddik, and he can't become any better – then he has no place in this world; he might as well die. The purpose of being here, in this prozdor, is to keep rising, one level after another. And since that is our entire reason for being here, we each have to make that shevuah that we are going to view ourselves as still having room to grow and improve. Then, even if everyone pats you on the back and says, "You're a tzaddik – you're the best davener and the best learner, and we all wish we can be like you," you'll go home and tell yourself, "Baruch Hashem, I reached this point, but there's more to grow and more for me to fix."

BELOW IS AN ENGLISH ADAPTATION OF THIS WEEKS' PARSHA PREVIEW WHICH CAN BE HEARD LIVE EVERY WEDNESDAY AT 2:15 PM

That's what it means that Yaakov "holds on." He maintains his she'ifos and strives to reach the next level. Even if he was an ish tam yosheiv ohalim practically from birth, he still had his eyes on the bechorah and the berachos, because he yearned to grow more and more. That's the first point we learn from the name Yaakov enduring even after he prevailed over the malach and earned the name Yisrael.

Hold On to What You Have

The second point that relates to Yaakov's holding on is that holding on is an expression of patience, continually doing what you set out to do without giving up or despairing. A person has an aspiration to achieve something, and even if he didn't get it yet, he doesn't let go. That's what holding on represents. Yaakov Avinu suffered greatly from Eisav, but he refused to let go, holding on even from the moment of birth: "I didn't yet get what I aspire to, but I'm going to be patient and continue doing my avodah until the right opportunity presents itself for me to acquire the bechorah and the berachos."

When a person wants to win a battle or reach a madreigah, the process can be difficult. But if he's willing to hold on – to his sedarim, his davening, his chessed – he'll eventually succeed. True, he may not have reached the place he would like to be, or become the person he hopes to become, but if he holds on and doesn't let go of what he has, he'll get there. The yetzer hara tries to convince a person to give up – "you didn't get there yet, you're not getting there ever, so you might as well drop it" – but the Yaakov Avinu approach is to hold on.

In this battle between Yaakov and the malach, it's hard to see who actually won. They were engaged in a wrestling match, as it were, where the dust rose and neither one was able to throw the other down. In what sense, then, did Yaakov Avinu win? The answer is that he held on. Yes, he got hit – וַתִּקַּע כֶּף יָרֵךְ יַעֲקֹב – but he didn't let go. He refused to release the malach, and continued to hold on.

Did Yaakov triumph over the malach? In the simple sense, no. But he did win in the sense that he didn't give up, and held on to where he was, to his dveikus baShem, as the Sforno says. The reason the malach was unable to prevail is that he stood there, holding on to tooth and nail to all the madreigos he had attained, refusing to let go. This was not a time of aliyah, a time to move up and become greater. The malach had come to drag him down, but he wouldn't let go. And through that he was zocheh to the name Yisrael.

Who exactly was this malach that Yaakov fought with? The basic understanding is that it was saro shel Eisav, but the Gemara in Chullin brings other views, and the Yalkut Shimoni says something astounding. This man was the malach Michoel. Now, Michoel is generally a malach of rachamim. After this battle, he said to Yaakov, "You are so scared of Eisav – look how intensely you are preparing to meet him. But I'm a malach and you were able to withstand me, so you don't have to be afraid of Eisav."

The Yalkut is conveying that the whole reason Hakadosh Baruch Hu sent this malach to fight Yaakov was as a nisayon. The purpose of the struggle was so that Yaakov could prove to himself that he has the kochos to hold on, and he shouldn't be afraid.

This is a lesson for all of us. Hakadosh Baruch Hu sends us certain struggles and difficulties, but we have to realize that the objective of a nisayon is to actualize our potential. Hakadosh Baruch Hu is training us, giving us the kochos to grow higher. Yaakov Avinu received the kochos here to endure the entire galus, until Moshiach's arrival, and we inherited those abilities; every nisayon we face is a training course so that we should realize the kochos we have within us. So even after Yaakov battled the malach and received the new name Yisrael, the Yaakov is constantly needed.

You Have All the Tools

The simple meaning of the words וַיִּזְתֶּר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ is that Yaakov was left alone, and that's why he encountered the antagonist who fought with him. In this understanding, לְבַדּוֹ is something negative. The Tur explains that the reason Klal Yisrael may not eat the gid hanasheh is as a penalty for Yaakov's children leaving their father alone. But R' Yerucham cites the Midrash that interprets לְבַדּוֹ as something positive, as it is used regarding Hashem: וַנִּשְׁגַּב ה' לְבַדּוֹ.

R' Yerucham explains that לְבַדּוֹ means that the pinnacle of shleimus is when you have everything inside you and you don't have to look for kochos from the outside. Just as the Eibischer possesses the ultimate shleimus, He gave Yaakov Avinu – and every person – the ability to independently triumph over the yetzer hara and grow. It's worth seeing his discussion of this topic.

This is reminiscent of the berachah we say each morning, שַׁעֲשֵׂה לִי כָל צָרְכִי. R' Wolbe cites the mefarshim that explain that this means that each and every day you have all the tools you need in order to succeed. When a plumber heads out to a job, he brings his toolbox; without his tools, he can't do his work. Every day we make this berachah and declare that Hakadosh Baruch Hu gave us a toolbox with everything we need. When the neshamah comes back into our body each morning it brings along everything we need in order to accomplish everything we have to do today. And that's a manifestation of the לְבַדּוֹ that we each have. Even if we are feeling a sense of aloneness, we have all the tools for success.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by:

Upscale Graphics LLC